

מלכוד עזה: בין חמאס, אבו מאזן ודחלאן

ד"ר עידו זלקוביץ*

הפיצול הפנים-פלסטיני הוא מכשול מרכזי בפני כל הסדר עתידי בין ישראל והפלסטינים. מעבר לעובדה שרצועת עזה והגדה המערבית אינן מנוהלות כיחידה מדינית אחת, העוינות ההדדית שקיימת בין הפלגים הפלסטינים, לצד סבבי האלימות החוזרים ונשנים בין שלטון חמאס ברצועת עזה למדינת ישראל, מייצרת אתגר אזורי מסובך. יש צורך בפתרון אסטרטגי לבעיותיה של רצועת עזה כתנאי הכרחי להסדר מדיני ולהסדרה אזורית.

תנאי החיים הקשים ברצועת עזה, לצד העובדה כי הרצועה נשלטת בפועל על ידי תנועת החמאס שנחשבת לעוינת מבחינת מדינת ישראל וההתייחסות אל החמאס מצד מרבית הקהילה הבינלאומית כארגון טרור, יוצרים מצב מורכב מבחינה מדינית ואסטרטגית. מעבר לנתק הטבעי מול מדינת ישראל, שאינה מוכנה לקיים עם החמאס את הדיאלוג המדיני שנחוץ על מנת להסדיר את החיים האזרחיים ברצועה, קיימת בעיית תקשורת מהותית יותר בין החמאס לפת"ח. הנאום שנשא יו"ר אש"ף אבו מאזן ב-19 במרץ 2018 לימד כי פניה של הרשות הפלסטינית אינם לפיוס עם החמאס, אלא לעימות פנימי.

ניסיונות התיווך והחיפוש אחר נוסחת קסם שתאפשר את איחוד המערכת הפוליטית הפלסטינית, תחייה מחדש את המערכת הפרלמנטרית הפלסטינית, ותשקם את האמון בין הצדדים הפלסטינים הניצים נראים ככמעט בלתי אפשריים. אבו מאזן נמצא בשלהי כהונתו, שבמהלכה לא ביקר כלל ברצועת עזה, ולאחרונה הכריז על החרפת צעדים והטלת סנקציות נרחבות על שלטון החמאס. נראה כי הוא ויתר על תהליך הפיוס מול חמאס ואולי אף על אפשרות השבת הריבונות על רצועת עזה לידי הרשות הפלסטינית.

מאמר זה יעסוק במורכבות שמייצר המשבר פוליטי וההומניטרי ברצועת עזה, ובהשלכותיו על תהליך הפיוס הפנים-פלסטיני והמערכת האזורית.

א. תכנית ההתנתקות של אבו מאזן מרצועת עזה

שנת 2017 הייתה שנה של הכרעות מדיניות ופוליטיות מבחינת הרשות הפלסטינית. מול ישראל והקהילה הבינלאומית, פעלה הרשות הפלסטינית בראש ובראשונה למען חיזוק את מעמדה הריבוני כישות מדינית. זאת, לאחר שהנשיא אבו מאזן הכריז על עצמאות בנובמבר 2013, אך לא הצליח לשנות את מצבה המדיני של הרשות הפלסטינית ואת ההתייחסות התודעתית כלפיה.

אחד הלקחים שהנהגת הרשות הפלסטינית הפיקה מאז ראשית ימי הפיצול הפנים-פלסטיני, הוא כי אין ביכולתה של הרשות לזכות בלגיטימציה רחבה לשינוי מעמדה החוקי למדינה עצמאית, ללא השבת רצועת עזה לניהולו של המרכז ה/שלטוני היושב ברמאללה. שאלת הריבונות ברצועה היא סלע מחלוקת בין פת"ח לחמאס, אך גם בכל משא ומתן מדיני בין הרשות הפלסטינית ומדינת ישראל.

שינוי התנאים והמשבר הכלכלי ברצועת עזה, לצד האכזבה ההולכת וגוברת של תושבי הרצועה משלטון החמאס, הבהירו להנהגת הרשות הפלסטינית בגדה המערבית כי הבשילה השעה לנסות ולעצב את המציאות בהתאם למה שמצוי בשטח. על רקע זה אימצה הרשות הפלסטינית במחצית 2017 תכנית התנתקות חד-צדדית כלפי רצועת עזה. מטרתה של תכנית זו הייתה להבהיר לחמאס כי אין ביכולתה לשלוט ברצועת עזה באופן עצמאי וכי הרשות הפלסטינית ומוסדות אש"ף הם הכתובת החוקית היחידה עבור כל העם הפלסטיני.

* ד"ר עידו זלקוביץ' הוא עמית מדיניות במכון מיתוים וראש תחום לימודי המזרח התיכון במכללה האקדמית עמק יזרעאל.

הסלמה נוספת בגישת הרשות הפלסטינית כלפי החמאס חלה בסוף 2017 בעקבות הקמת ממשלת צללים ברצועת עזה על ידי הנהגת חמאס, בהובלת יחיא סינואר, צעד זה נתפס כנסיגה של חמאס מהבנות הסכם דוחא¹ בהן הוחלט על הקמת ממשלת אחדות שתורכב מטכנוקרטים ותאפשר את ניהול החיים התקינים בגדה וברצועה, עד לעריכת בחירות דמוקרטיות שיביאו לידי ביטוי את רצון העם (אך שהפלגים הפלסטינים כולם אינם למעשה מעוניינים בקיומן).

ממשלת הצללים לא החזיקה זמן רב. סינואר עמד על טעותו לאחר הפעלת לחצים כלכליים על החמאס מצד אבו מאזן, ובחר לפרק את ממשלת הצללים ולפתוח בהידברות מול הרשות הפלסטינית. הוא הביע נכונות למסור לידי הרשות הפלסטינית את כל סמכויות הניהול האזרחיות ברצועת עזה ואף לתת לה דריסת רגל ביטחונית מבוקרת באבטחת מעברי הגבול. מהלך זה עלה בקנה אחד עם הרצון של דעת הקהל ברחוב העזתי ושל המשטר המצרי.

למעשה, מאז החל הפיצול הפנים-פלסטיני ביוני 2007, לאחר ההשתלטות הצבאית של חמאס על רצועת עזה, המשיכה הרשות הפלסטינית להזרים כספים רבים לרצועה. כספים אלה נועדו בחלקם לאפשר את ניהולם השוטף של משרדי הממשלה ותשלום המשכורות של הפקידים, לצד ניסיון לשמור על שגרת חיים תקינה עבור תושבי הרצועה. הפקידות הבירוקרטית של רצועת עזה מורכבת מאנשי רשות פלסטינית רבים, אך עם הזמן החלו באופן טבעי להיכנס למערך הבירוקרטי הפלסטיני גם אנשי חמאס.

המגזר הציבורי הוא אחד מעמודי התווך של הכלכלה הפלסטינית. זהו מגזר מנופח ולא יצרני ברובו, הפועל לצד מגזר פרטי מצומצם הנשען בעיקרו על מתן שירותים, חקלאות ומלאכות מסורתיות. צעירים רבים ברצועת עזה שואפים לקבל משרה ממשלתית, ואופי המגזר הציבורי מייצר יציבות כלכלית מסוימת ברצועה בת שני מיליון התושבים, שסובלת משיעורי אבטלה גבוהים המוערכים סביב ה-40 אחוזים.

בכך שהרשות הפלסטינית בחרה להמשיך לממן את משכורות הפקידים ולהזרים כספים לפקידות הממשלתית היא העניקה באופן פרדוקסאלי צינור חמצן עבור שלטון החמאס ברצועת עזה. מלבד השקעה כספית זו, הרשות הפלסטינית גם המשיכה מאז קיץ 2007 לשאת בנטל התשלומים עבור התשתיות האזרחיות של הרצועה, דוגמת חשמל, ביוב ומים. תשתיות אלו מצויות במצב ירוד, גם כתוצאה משלושת סבבי האלימות בין חמאס ומדינת ישראל.

פתרון ביניים נוסף שאפשר לאורך שנות הפיצול הפנים-פלסטיני להמשיך בניהול תקין מסוים של חיי היומיום ברצועת עזה, היה השארת הטכנוקרטים של הרשות הפלסטינית במעברי הגבול בין ישראל והרצועה. הדבר נעשה בהסכמת חמאס, הגורם הריבוני ברצועה, ואולם, עם הזמן, נוכחות אנשי מנהל מטעם הרשות הפלסטינית במעברי הגבול עם ישראל הפכה לסלע מחלוקת בין פת"ח וחמאס.

החלטת אבו מאזן ליישם תכנית התנתקות מרצועת עזה נועדה להפעיל לחץ על חמאס במטרה להכניע את החמאס ולגרום לה להודות בכישלון ולמסור את ענייני ניהול הרצועה בחזרה לידי הרשות הפלסטינית, וזאת ללא תנאי וטרם עריכת בחירות. התכנית כוללת את ניתוק הקשרים הכלכליים עם הרצועה, קיצוץ והפסקה המשכורת לפקידים הממשלה שם (כולל לאנשי הפת"ח), והפסקת מימון הסולר עבור תחנת החשמל המרכזית בעזה. הנהגת הרשות הפלסטינית העבירה לחמאס מסר ברור: אם ברצונכם לשלוט, עליכם לשאת בנטל הריבונות במלואו ולתת מענה לצרכי היומיום של תושבי רצועת עזה.

הלחץ שהפעיל אבו מאזן על שלטון החמאס פגע בראש ובראשונה בסדר היום האזרחי ובכלכלה של רצועת עזה. המשבר ההומניטרי הנפיץ ברצועה עלול להסלים ולייצר סבב אלימות נוסף, במידה שחמאס תרגיש כי היא קרובה לאבד את אחיזתה השלטונית. יחד עם זאת, לא לשם מועדות פניה של הנהגת החמאס. כיום קימות ברשות גם חלופות לאופציה הצבאית, ובהן ניסיון להפעיל לחץ אזרחי על ישראל ומצרים באמצעות בהנעת ההמון להפגנות מחאה אל מול גדרות הגבול.

¹ הסכם פיוס בין פת"ח וחמאס אשר נחתם בפברואר 2012, ונועד להסדיר את השלבים בתהליך הפיוס הפלסטיני, לפי קווי מתאר מהסכם קודם שנחתם בין הצדדים עוד קודם לכן בקהיר בשנת 2011. על הסכם דוחא חתמו מחמוד עבאס וח'אלד משעל תחת חסות אמיר קטאר. ההסכם נועד למצוא את הנוסחה לאחדות פוליטית, השבת המבנה הפוליטי לסמכות אחת, ושילובה של חמאס בתוך מנגנוני אש"ף.

ב. שינויי התפקידים בהנהגת החמאס

בשנת 2017 נערכו בחירות למוסדות ההנהגה של תנועת החמאס. תוצאות הבחירות הביאו לחיזוק מעמדה של הנהגת חמאס-עזה, על חשבון חמאס-חול. המנהיג החדש של חמאס ברצועת עזה יחיא סינואר, ויו"ר התנועה החדש איסמעיל הניה (שהחליף בתפקיד את ח'אלד משעל), חיים בין בני עמם ומודעים למצוקות שיצר המשבר ההומניטרי. המצוקות מורגשות במיוחד בקרב בני המעמד הבינוני-נמוך ושוכני מחנות הפליטים, שם נמצא בסיס כוחה הפוליטי של חמאס. עובדה זאת הופכת את מנהיגי חמאס החדשים לקשובים יותר לצרכי הציבור, ומרחיקה אותם מפנייה לעימות צבאי עם ישראל.

מבחינה אסטרטגית-צבאית, חמאס הצליחה לשקם את מלאי הרקטות שלה ולחזור ליכולות שהיו לה ערב סבב הלחימה עם ישראל בקיץ 2014. הכוחות הקרקעיים של החמאס ממשיכים להיערך לעימות הבא, כולל על ידי יצירת תוואי לחימה תת-קרקעי חדש והרחבת יכולות הלחימה דרך הים. פיתוח יכולות הלחימה הימיות נעשה גם בשל ההצלחות הישראליות לסכל את מאמצי החמאס להרחיב את טווח הלחימה התת-קרקעי שלה.

לצד המשכי מאמץ ההתעצמות הצבאית, חמאס סובלת ממשבר כלכלי ופוליטי, הנובע מכישלון ניהול המערכות הממשלתיות ברצועת עזה. סבבי הלחימה בין חמאס וישראל שהתרחשו מאז 2009 זרעו הרס רב ברצועת עזה, והציבור העזתי רואה בחמאס אחראית ראשית (גם אם לא בלעדית) להיווצרותו של המשבר ההומניטרי שם. ההיסטוריה מלמדת כי בעתות של מצוקה פוליטית, חמאס נוטה לבחור בהסלמה סביב רצועת עזה. הדבר מאפשר לה לגייס תמיכה פוליטית מהציבור, דרך גילויי הסולידאריות עם הזרוע הצבאית שלה. יחד עם זאת, במצב הנוכחי, הנהגת החמאס אינה מעוניינת באופציה צבאית. המשבר ההומניטרי ברצועה והרצון להקל עליו באמצעות פתיחת הגבול הדרומי של רצועת עזה, שהווה למעשה את שער הגישה האזרחי שלה אל העולם, מוביל את הנהגת החמאס להעדיף כיווני פעולה אחרים.

ג. הכיוון דרום: הידוק ויצירת מערכת יחסים אסטרטגית עם מצרים

הנהגת חמאס עזה הבינה כי עליה לשמור ולחזק בכל מחיר את הקשרים עם המשטר במצרים. הבנה זו היא תולדה של הפקת לקחים שערכה התנועה בעקבות חוסר היכולת שלה למשול תוך כדי סיפוק צרכי האוכלוסייה העזתית ובעקבות טלטלות האביב הערבי. חמאס מבינה כי לה ולמצרים יש אינטרסים משותפים, שיכולים לסייע בהקלת תנאי המחיה בעזה וכתוצאה מכך לחזק את התמיכה הפוליטית בחמאס בקרב הפלסטינים.

המשך המשבר ההומניטרי ברצועת עזה משפיע גם על מצרים, אשר מוצאת עצמה במלחמה עיקשת בתשתיות הטרור של ארגוני אסלאם פונדמנטליסטים בחצי האי סיני. ארגונים אלה קוראים תיגר על המציאות הפוליטית הקיימת ורוצים בכינונה של ח'ליפות. הם ניצלו את היעדר הנוכחות הצבאית המשמעותית של מצרים בחצי האי סיני על מנת לפתח שם תשתיות צבאיות וכלכליות, שמבוססים על תמיכת גורמים שבטיים שאימצו את תפיסת העולם הרדיקלית של גורמי הג'האד העולמי. ארגונים אלה נהנים גם מקשרים שבטיים עם משפחות בדרום רצועת עזה. המשבר הכלכלי ברצועה יצר עבורם הזדמנויות להשתמש בה כאזור עורפי שיספק עבורם צרכים רפואיים וכלכליים, והרצועה הפכה עבורם למקום מקלט. נוצרה ברית לא-טבעית בין הזרוע הצבאית של חמאס לארגוני הטרור הפועלים בחצי האי סיני, שהתבססה על תלות הדדית.

במערכת היחסים בגבולה הדרומי של רצועת עזה, חמאס מוצאת עצמה בפרדוקס מובנה. בעוד הזרוע הצבאית של התנועה זקוקה לשיתוף פעולה עם השבטים הבדואים בחצי האי סיני, המבצעים עבורה הברחות נשק, מצרים רואה בשבטים אלה (אשר מהווים את המרכיב העיקרי בארגוני האסלאם הפונדמנטליסטי) כאויב הראשי שלה והיא מעוניינת ליצור טריז בין ארגוני הטרור ורצועת עזה.

זה יוצר התנגשות בין צרכי הזרוע הצבאית של חמאס לצרכי הזרוע המדינית של התנועה, שחייבת להדק את הקשרים עם ההנהגה המצרית על מנת להמשיך ולשרוד מבחינה שלטונית. זהו מצב לא פשוט עבור הנהגת החמאס. העובדה כי סינואר, המנהיג-בפועל של הנהגת חמאס ברצועת עזה, הוא במקור איש הזרוע הצבאית ובעל עמדות ניציות, עוזרת במציאת האיזון הנכון בין גורמי הכוח השונים בתוך תנועת החמאס בעת הנוכחית, ומאפשר את ההתקרבות שמתרחשת בין הנהגת חמאס וראשי המודיעין המצרי.

ד. מצרים בין פת"ח וחמאס

ההתקרבות בין מצרים לחמאס נובעת גם מהמחלוקות הפנימיות בתוך הפת"ח ומסירובם העיקש של אבו מאזן והנהגת הרשות הפלסטינית לקבל את ניסיונות התיווך המצריים במציאת נוסחת פשרה בין אבו מאזן למוחמד דחלאן (שהורחק משורות הפת"ח ב-2011 לאחר שניהל קמפיין אישי נגד הנשיא). אבו מאזן לא רק דחה את מאמצי התיווך של מצרים, אלא גם גינה את ההתערבות המצרית בפוליטיקה הפנים-פלסטינית.

על רקע זה ובשל האכזבה ממדיניות אבו מאזן, החליטה מצרים לעצב מדיניות עצמאית בנוגע לסידורי הגבול עם רצועת עזה, הואיל ואי-שקט ברצועה מהווה איום על הביטחון הלאומי המצרי. בשל הסלידה של מצרים מחמאס וחוסר האמון בין הצדדים, היא החלה מחפשת פתרון ביניים שיאפשר לה לשמור על האינטרס שלה. מצרים החלה לפעול למען חיזוק מעמדו של דחלאן והצבתו כאיש החזק ברצועת עזה. דחלאן נתפס כמי שיכול לגייס תקציבים ממדינות המפרץ ולקדם פתרון למשבר ההומניטרי החמור ברצועה.

הקמת ממשלת אחדות בין דחלאן לחמאס הייתה יוצרת למעשה אלטרנטיבה ניהולית לרצועת עזה, שמבוססת על חיבור בין הזרם הלאומי לאסלאמי. רעיון זה, שכלל כינון קואליציה והעברת המושכות הניהוליות לידי דחלאן, נתפס כשנוי במחלוקת בציבור העזתי. אם היה מתממש, הייתה זו הודאה בפה מלא של החמאס בכישלון ניסיונותיה לבסס מודל שלטוני שמושתת על האידיאולוגיה של התנועה.

קואליציה בהובלת דחלאן הייתה מאפשרת לערב גורמים אזוריים נוספים – ובראשם איחוד האמירויות – בתהליך השיקום של רצועת עזה. מעורבות כלכלית של מדינות המפרץ בתהליך זה יכולה לעורר מאבקי כוח ביניהן, שיובילו את המדינות השונות לנסות לחזק את מעמדן הפוליטי ולהגביר את ההשפעה שלהן בעולם הערבי באמצעות הרמת משאבים גדולים יותר לרצועת עזה.

מנקודת מבט פלסטינית, כל עוד אבו מאזן מוביל את אש"ף והרשות הפלסטינית, הקמת קואליציה בין דחלאן לחמאס תקבע במסמרות ברזל את הפיצול הפנים-פלסטיני, הואיל וזו תהיה קריאת תיגר ישירה על הלגיטימציה השלטונית של הרשות הפלסטינית. גם עבור דחלאן מדובר בהימור לא פשוט. חבירה לממשלת אחדות אלטרנטיבית עם חמאס תעורר התנגדות רבה בקרב אנשי הפת"ח, והדבר יפגע במאמצי דחלאן להגשים את חלומו להיבחר כמנהיג העתידי של הפת"ח ולהתמודד במאבקי ההובלה בעידן שלאחר אבו מאזן.

ההתקרבות בין דחלאן והחמאס אינה טבעית, ויש בה כדי ללמד על מורכבות המשבר ברצועת עזה. ערב ההשתלטות של החמאס על הרצועה, דחלאן היה שנוא נפשם של מנהיגי החמאס. הוא צויר על ידם כמנהיג השחיתות של פת"ח וכאדם שפועל להשחתת ערכי האסלאם. המערכה הצבאית של חמאס להשתלטות על רצועת עזה הוצגה לעיתים לציבור הפלסטיני כמאבק אישי נגד דחלאן.

שינוי הגישה בין הצדדים התאפשר בזכות התיווך המצרי, היכולות של דחלאן להביא תקציבים שישמשו לפיתוח אזרחי ברצועת עזה, אך בעיקר חילופי הגברי בהנהגת החמאס. עלייתו של סינואר יצרה פתח לבניית אמון מחודש בינו לבין דחלאן, שנשען על זהות מקומית משותפת ועל מעמד תודעתי. השניים גדלו יחדיו במחנה הפליטים חאן יונס, והדם הרע בין דחלאן לחמאס פסח מעל ההיסטוריה האישית של השניים: סינואר נכלא בשל פעילות הטרור שלו בבתי הכלא הישראליים כבר בסוף שנות השמונים, בעוד דחלאן גורש לתוניסיה עם פרוץ האינתיפאדה הראשונה.

מצרים רואה בהידוק הקשר בין דחלאן והחמאס מהלך אסטרטגי, שיאפשר לה לרתום את חמאס להיאבק בטרור הסלפי המתגבר בחצי האי סיני, תמורת הזרמת הכספים שדחלאן יביא עמו לרצועה. יש כאן פוטנציאל לברית המבוססת על תלות הדדית בין כל השותפים לה. ואולם, אין כל ודאות שנוסחה כזאת יכולה להחזיק לאורך זמן. הודאה של החמאס בכישלונה הפוליטי לייצר חלופה לרשות הפלסטינית, תשמוט את השטיח מתחת רגליו של משעל במאמציו לכבוש את הנהגת התנועה הלאומית הפלסטינית ולמצב את חמאס כמפלגת השלטון אשר עתידה לרשת את הפת"ח.

ה. מסקנות

תהליך הפיוס הפנים-פלסטיני, שמתקיים בעצלתיים מאז שנת 2011, ושנערך בחודשים האחרונים – כמו גם בעבר – תחת חסות מצרית, הגיע למבוי סתום. ההסכמות שהושגו בדבר העברת סמכויות הניהול האזרחי ברצועת עזה לידי הרשות הפלסטינית לא יושמו והמציאות בשטח נותרה כשהייתה. עם זאת, מצרים טרם אמרה נואש וממשיכה להפעיל לחץ על פת"ח וחמאס, שמוטרדות שתיהן מהמשבר ההומניטרי שפוקד את רצועת עזה. עם זאת, שתי התנועות אינן מסוגלות כעת להתגבר על המחלוקות הפוליטיות שמפרידות ביניהן, ובראשן שאלת פירוק הזרוע הצבאית של חמאס.

בעת כתיבת מאמר זה, ניתן לקבוע כי סוגיית רצועת עזה היא סיכוי וסיכון כאחד. לצד החשש שהמשבר ההומניטרי יוביל לערעור היציבות הביטחונית, נהייה ברור יותר ויותר שהפתרון לסוגיית עזה יגיע ממסלול רב-ערוצי שינסה לתת מענה כולל לאתגרים הכלכליים והביטחוניים שמייצרת הרצועה.

ככל שיותר גורמים בינלאומיים, ובהם גם מצרים ומדינות המפרץ, ייקחו חלק בשיקום הרצועה, תוכל להיווצר מעטפת שתאפשר שקט ביטחוני לאורך גבולות הרצועה עם מצרים וישראל, ושתקל על השגת התקדמות בתהליך הפיוס הפלסטיני. זוהי התפתחות הכרחית לתהליך השיקום ארוך-הטווח של רצועת עזה, כחלק מבניית המדינה הפלסטינית ולמימוש החזון של תהליך שלום אזורי על בסיס נוסחת שתי המדינות לשני עמים.

הגישה הרב-ערוצית היא הכרחית על רקע המאבק שהולך ומחריף בין פת"ח וחמאס, שהתחדד לאחרונה על רקע ניסיון ההתנקשות בראש הממשלה הפלסטיני ראמי חמדאללה ובמפקד המודיעין הכללי מאג'ד פרג', בעת ביקורם ברצועת עזה. המתרחשות בין התנועות מחריפה גם על רקע הכינוס העתידי של המועצה הלאומית הפלסטינית של אש"ף ברמאללה בסוף אפריל. כינוס זה יתקיים ללא השתתפות הפלגים האסלאמיים, שלא הזמנו אליו כלל, והדבר מעיד על העמקת השסע בין המבנים הפוליטיים של רצועת עזה והגדה המערבית. נאומו של אבו מאזן ב-19 במרץ 2018 רק מחזק את ההערכה, כי כרגע הפיצול הוא עובדה מוגמרת.

המצב ברצועת עזה הפך לחסם בפני התקדמות בתהליך הפיוס הפנים פלסטיני, ושמקשה על המשא ומתן בין ישראל ואש"ף. על מדינות האזור לבחון גישה כוללת ורב-ערוצית שתעזור בייצוב המצב ברצועת עזה ותהפוך אותה מאיום ביטחוני להזדמנות מדינית. במידה שהגישה הרב-ערוצית תוכיח את עצמה כיעילה עבור שיקום הרצועה, ניתן יהיה להיעזר בה גם ליצירת חבילת הטבות כלכליות ואווירה פוליטית חיובית שסייעו למצוא נוסחת פשרה בין פת"ח לחמאס לגבי עתידה ואופייה של הרשות הפלסטינית.

המטרה של הערוץ הרב-אזורי תהיה להגיע לשורת הבנות והסכמי ביניים עם החמאס והרשות הפלסטינית, שייצרו מציאות של הפסקת אש ברצועת עזה לטווח הארוך. זאת, לצד התקדמות מדינית שתוביל להקמת מדינה פלסטינית בגדה המערבית. יש לקדם זאת במהירות, הואיל והמשך הסטטוס קוו פועל לרעת כל הצדדים המעורבים.